

Előfiz. díj helyben:
 Egész évre . . . 8 frt
 Félévre . . . 4 »
 Negyedévre . . . 2 »
 Vidékre 1 frttal több.

Hirdetési díj:
 Egész oldal . . . 20 frt.
 Fél oldal . . . 10 »
 Negyed oldal . . . 5 »

Ezen felül minden hirdetésnél 30 kr. kincstári illeték fizetendő.

SZABADSÁG.

Megjelenik hetenkint háromszor: vasárnap, kedden és csütörtökön.

A szerkesztőség és kiadóhivatal:

VII-ik kör, Virág-
 uteza, 337-ik házszám.

Ugy a kéziratok,
 mint a hirdetések
 ott vétetnek fel.

«Nyitlós» sora 15 k.

Kisebb hirdetéseknel
 minden szöveg után 5 kr.
 és a kincstári illeték
 számítatik.

Egyes szám ára 10 kr. — Számonként kizárólag a szerkesztőnél vagy a lapkihordónál kapható.

Szinészeink érdekében.

Szinészeink állapota napról-napra aggasztóbbá válik: egyes tünetek, a melyek az utóbbi időben felmerültek a helyzet tarthatatlanságáról tanuskodnak, ha csak rögtöni segély nem segít a bajon.

És ez anyival inkább elszomorító, mert a jelenlegi társulat úgy egyetemében, mint kiváló egyéneiben úgy a magán életben, mint nyilvános pályájukon, a nagy közönség megelégedését vívta ki. Tehát e társulatot, mely a vidéki szintársulatok közt legelsőik közé sorakozik, nem lehet annak kitenni, hogy most télviz idején vándoroljon vagy legrosszabb esetben a szélrózsa minden irányában szétszóródjék.

Ezt nem engedheti Szabadka város hirneve, nem a nagy közönség áldozatkészsége!

Itt tenni kell! nem szóval, nem lelkesedéssel — hanem az erély és tett erejével.

Megnyugvásunkra szolgál, hogy a szinügyi bizottság kötelességét a

helyzet komolyságához mérten teljesíti. A mult pénteken tartott ülésén a tanácshoz pártólólag tette át a szintársulat kérvényét, mely ezer frt segélyért esedezik, hogy a 60—70 főből álló testület anyagi existenciáját biztosítsa; hivatkozva Debreczen stb. legmagyarabb városok példájára, kik szintén hasonló kedvezményeket tettek.

Maga a szinügyi bizottság elnöke a társulat kiválóbb erőivel napok óta fárad s járja be az intéző köröket, hogy az esetleges katasztrófát megakadályozza.

Ez a helyzet képe!

És most városunk áldozatkész közönségéhez fordulunk.

A szinügyi bizottság tagjai és néhány szinügyi lelkes barát az utolsó bérllet ügyében házról-házra jár, kér, könyörög; bizton hisszük, hogy városunk lelkes áldozatkész közönsége meghozza az áldozatot, melylyel úgy hazafiságának, mint eddigi jóhírnevének tartozik.

A városi tanács, a törvényhatóság a nagy közönség együttes áldo-

zatkészsége, 60—70 ember lelkében emel magának hálás oszlopot.

A magyar nemzeti szinészetnek koronás királyunk is legujabban 42,000 frttal adományozott, tehát a követésre méltó példa a legmagasabb helyről sugárzott ki. A legelső magyar embernek példája, hason buzditólag; a mely elől kitérni, elzárkózni nem szabad, nem lehet!

Szabadka város Tek. Tanácsa és a topolyai káplányok.

VI.

(Vége.)

3. De feleljünk még meg végül a harmadik kérdésre is: *mi lehet esetleg eme határozat következménye?*

Ennek a T. V. T. méltánytalan eljárása hővetkeztében az lehet az igen egyszerű és nagyon természetes következménye, hogy a topolyai káplánok nem fogják elvégezni a Szabadka-szállási hívek lelki ügyeit. Én legalább, ha most is ott volnék káplán, egy lépést sem tennék a szabadkai szállásokra s erre senki sem kényszeríthetne, imígy gondolkodván és meg vagyok győződve, hogy helyesen gondolkodván: ha a T. V. T. mitsem gondol saját lakói lelki ügyeivel és mitsem akar áldozni eme legfontosabb ügy érdekében,

Minden üresedések: az értelmi- és gyakorlati qualificációnak szigéru mérvei szerint, a kormány kinevezése után lesznek ezentul betöltendők.

Igy a régi elemekből az új elemekbe való átszűrődés, a küszöbön lévő átalakulásnak ezen legvitálisabb kritikus kérdése, minden vérontás nélkül, méltányos és czélszerű módon meg lesz oldva!

A közigazgatás államosítása után, mi leendő ezentul a vármegyének alkotmányos hatásköre?

1-ször. Valamint eddig, úgy ezentul is országos érdekű vagy „közjogi kérdésekben“ a kormány közegeihez, vagy az országgyűléshez, vagy a királyi trónhoz szóló feliratoknk intézése s ezek érdekében az ország többi törvényhatóságainak körlevelek után való megkeresése.

2-szor: Az országgyűlés által a felelős kormányra bizott törvények végrehajtásának a vármegye területén való ellenőrzése, és

3-szor. A helybeli és vármegyei érdeknek javára a közjólét, haladás és mivéldés terén szükséges kezdeményeknek megindítása és felterjesztése.

Ezen 3. főirányban culminál a vármegyének jövődöbeli hivatása. De hogy a

TÁRCZA.

„A vármegye ujjaszületése“ és a „közigazgatás államosítása.“

A „Szabadság“ részére írta: **Fetényi Ottó**
 Zólyomgye v. th. főjegyzője.
 (Folytatás.)

Valamint a világtéremtésének theoriájában, már az egész természettudomány elfogadta Darvinnak „a fokozatos tökéletesedés“ről szóló tanát, — practikus alapon haladva a „vármegyei adminisztráció“ újja teremtésekor is ugyan ezen törvényt kell követnünk.

Nem szabad és nem is célszerű egy „tabula-zárast“ csinálva, az eddigi „vármegyei adminisztráció“-nak sok ezer közegeit mintegy özönviz által megsemmisíteni, — s az államosítás élethalál-harcával szembeállítani. Nem szükséges, sőt minden tekintetben káros volna most uralkodó és működő befolyások számtalan seregét, természetellenes merevséggel, az érvek harcúdzterére kihívni. Épen ellenkezöleg: valamint 1848-ban a magyar nemesből önkényt alakult át a „szabad polgár“, úgy most: a legutolsó vármegyei választásokból eredt összes közigazgatási tisztikart egészében és minden részeiben a

törvény útján államosítani kell, s a kimutatható eddigi folytonos „közigazgatási-szolgálati éveit betudva, nyugdíjképesse“ kell azt egyuttal declarálni!

Ezen Transsubstanciáció által, minden katasztrófa nélkül természetesen meg lesz adva: a vármegyei adminisztrációból — az állami közigazgatásba való átmenetnek hidja. Az eddigi elavult ügyvitelnek lazaságát, — a modern igények erélyes tempójában: a kormány gyepőlőjén egyöntetűleg vezetett szigoru új rendnek kell felváltania. — Ezen tűzpróba folyamán, rövid idő alatt ki fog tünni: melyek a régi organismusnak kitünő, — melyek annak javítható — s melyek: annak javíthatatlan alkatrészei.

A „kitünő elemek“ nyereséget fognak képtezni az új rendszer javára, ép úgy belső értéküknel, — valamint tovább működésük szakadatlan folytonosságánál fogva.

A „javíthatók“ részére egy (például 3 éves) záros határidőt kell engedni: mellözhetlen qualificációjuknak pótlagos megszerzésére.

A „javíthatlanok“ azonban, kik a régi régi rendszerben is csak kárt okoztak, érdemük szerint: fegyelmezési, — vagy nyugdíjazási uton kiküszöbölendők.

mit törődjem én a más bajával?! Sőt meg vagyok róla győződve, miszerint a jelenlegi topolyai káplánok is hasonlóan gondolkoznak! És ha ezen föltevésben nem csatlakozom, vagyis ha az illető káplánok a T. V. T. illoyális eljárása következtében egyszerűen lerázzák a nyakukról ezen súlyos terhet, — mi fog akkor következni? Megmondjam? Egyszerűen az, hogy a T. V. T. azonnal kénytelen lesz fölállítani a különben is tervezett *localis capellániákat*, ami talán mégis csak többre kerül a topolyai káplánok által kért vajmi csekély honorariumnál?! Mert annyira talán még nem haladt előre, akarom mondani — hátra a T. V. T. a modern felvilágosodás ösvényén, hogy lelki vigasz nélkül hagyná elszenderülni szegény, de jámbor szállási híveit?!

* * *

Ennyit tartottam szükségesnek fölem- líteni «a megismert igazság elleni tusakodás» ellenében az igazság érdekében! De mielőtt letenném tollamat, azt tanácslom Szabadka város tekintetes Tanácsának, hogy gondoskodják róla, miszerint a *Nagyfényen stb. tervebe vett localis capellániákat minél előbb állíttassa föl Szeged-városa* követendő példájára; mert a topolyai káplánok már most is tulontul vannak terhelve és csak a legnagyobb erőmegfeszítéssel láthatják el a Szabadka-szállási hívek lelki ügyeit, s miután otthon is a népesség szaporodása és az iskolák szaporítása következtében teendőik évről-évre szaporodnak, egyszer majd oda- érnek, hogy azt mondják: *eddig és ne tovább!!* Addig is pedig, míg ezt megteendi a T. V. T., ne hagyja magát a vallás- és közoktatásügyi bizottságnak félszeg okoskodásból eredő fonák érvekkel támogatott igazságtalan javaslata által tévútra vezetetni, hanem tüzze napirendre mielőbb a topolyai káplánok jogos kérvényét, szavazza és adja meg az általuk kért 100—100 frtnyi honorariumot; mert ha valakire, úgy a topolyai káplányokra alkalmazhatók az irás szavai: „Dignus est suum operasius mercede sua!“

Ha ezt megteendi, amint minden leg- kisebb megerőltetés nélkül megteheti a T. V. T.: akkor saját híveiről gondoskodand; akkor, ha nem is fizeti meg a topolyai káp-

vármegye ellenőrizhesse a közigazgatásnak törvényszerű helyességét, e végből annak ép úgy mint a Parlamentnek: a képviseleti-rend- szeren kell alapulnia s azon joggal kell bir- nia, hogy a kormánynak a megyébeu mű- ködő közegeit felelősségre vonhassa.

Az „Uj-Vármegye“ hivatásának ezen legéletbevágóbb hatásköréből kifolyólag a főispán többé nem lehet a vármegyének elnöke, melynek ő a helyes állami adminis- trációért a kormány nevében felelősséggel tar- tozik, épp úgy, valamint a parlamentnek el- nöke sem lehet a miniszter, akit az ország- gyűlés felelősségre von a törvények végre- hajtásáért.

A főispán nem lesz ezentul egy török- basa hatáskörével felruházott oligarchikus méltóság, hanem: a felelős államkormány által a megyebeli állami közigazgatás élére állított főhivatalnok, ki mint az adminis- trációnak főnöke képviseli azt az ellenőrködő megyegyűléssel szemben.

Aminő szerepe van tehát országos tör- vények hozatalánál a miniszternek az or- szágyűlésen, ugyanily szerepe van ezen törvények helybeli alkalmazásánál a főispán- nak a megyegyűlésen.

lányok fáradozását, legalább némi elismerés- sel leendő önfeláldozó, kötelességföltöti nemes busgóságukért; akkor — clara pacta, boni amici! Dixi.

Léppay Imre,
zentai hitoktató.

A spion rendszer.

A szabadkai törvényszéknek évről-évre akad valami csodabogara. A miről most szólunk, nem új keletű, de a nyilvánosság előtt reá mutatva nem lett ez ideig, mert a felmerülő panaszokról mindig azt hittük: talán tulzottak, s az elnök egy kis jóakarattal segíthet rajta, ha tudomására hozzák.

Az elnök e bajon nemcsak nem segí- tett, de engedte, hogy az gyökeret verjen, sőt látszólag még istápolja is.

Ex a spion rendszer.

Megtűri az elnök maga körül a hi- zelgő, alattomos, csuszó-mászó elemeket, el- fogadja tőlük az alantas közegekre, a tiszt- társakra, de sőt fölöttes állásukra vonatkozó árulkodásokat, s így szinte akaratlanul fel- növekedett körötte az a beláthatlan kelle- metlenségeket szülhető kémkedés, a mit tisztességes emberekkel szemben alkalmazni arczpirító dolog.

Nem szívesen foglalkozunk e helyen egyes jelentéktelen hivatalnok hivatalbeli magaviseletével, sőt kerültük is e munkát, de mikor egy alantas közeg tul lép hatás- körén, a mikor hatáskörében sem a szorgal- mat, hanem a cselédet keresi, akkor a bán- tottak érdekében kell, hogy szót emeljünk.

A törvényszék bírái nem szorultak vé- delemre, azok meg tudják védeni magukat az elnök spionja ellen is, de nem tudják megvédeni az irnokok, diurnisták s egyéb alantasok a maguk érdekeit.

Az irodaigazgató a mi törvényszékünk- nél hatalommá növekedett. Spionokat tart, s a mit ezektől kitud, arról mint főnök maga referál tovább.

És az elnök ebben eddig megnyugo- dott. Még bíráival szemben sem átalotta meg- hallgatni a spionkodás-szülte ármánykodást. Csakis így eshetett meg az is, hogy a tör- vényszék egyik bíráját a mult évben az

A megyei autonomia tehát csak ezen- tul fog igazi valósággá válni, mert nem fog többé úgy, mint eddig a vármegyével a fő- ispán rendelkezni, hanem az önrendelkező vármegye fogja a főispán vezetése alatt álló közigazgatást ellenőrzni. Ezen rendszeres controll-nak eddigi mulasztása és teljes hiánya képezi főokát azon erkölcsi súlyedésnek és corrupciónak, mely közállapotainkat discre- ditálta s melyen gyökeresen segíteni éppen az „uj-vármegye“ lesz hivatva!

Halljuk tehát: miből fog állani az „uj vármegye“?

Ugyanazon választók, kik az ország- gyűlésbe küldik az ő képviselőiket, választ- ják önmaguk sorából a megyegyűlésbe is az ő megyei képviselőiket, még pedig ha- sonlólag az országgyűlési választásokhoz szintén 5 évi tartamra következő szám- arányban:

1. A vármegye területén fekvő min- den önálló község a lakosság számára való, tekintet nélkül egy képviselőt küld a me- gyegyűlésbe.

2. Azon községek, melyek 1000-nél több lakossal bírnak, az első ezeren felüli, minden további ezer lakos után még egy-

alantas igazgató a nyílt folyosón becsutellen szavakkal s nagyhangú lármával lepiszkolta.

Irnokaival bizalmat szavaztat magának a direktor, s azok kérészerhelyzetben sajtó utján is hymnust zengedeznek, míg egymás között szidják, mint a bokrot.

A törvényszéki irodából kiüz munka- képes embereket, s összeszed olyanokat, a kiknek egy része még irni sem tud.

Sőt tovább merészkedik ez az ember. Nyíltan kimondotta, hogy szabadkai embert nem tür maga körül, s szavát be is váltja, üldözi a szabadkaiakat kivétel nélkül.

Vajjon ki ő és merre van hazája, hogy így féktelenkedik hivatalában?

Ha netán a törvényszéki elnököt be- hálózta, hinni szeretnők, hogy az még ki tud bontakozni e hálóból, s hinni szeretnők, hogy meg tudja rendszabályozni azt az em- bert, a ki a bírának egyszerű alantosa, nem pedig fegyelmet gyakorló főnök.

Irodalom, művészet.

Színház.

„Közkívánatra“ adták mult szerdán este a „Szegény Jonathan“-t, de hogy ki volt az a közhivánat, az a nézőtérén nem nem látszott meg. Különben a darnb az is- mert jó előadásban ment.

Csütörtökön volt Halasi Béla jutalom- játéka, mely alkalommal „A suhancz“ ke- rült színi szerepváltozásokkal. A címszere- pet Sertőzi Etel játszotta s minden összeha- sonlítás mellőzésével kijelentjük, hogy egész- ben elég ügyes volt. A jutalmazott Moren tábornok kis szerepét adta. Érdekes volt Ruzsinszky Iona Eliz szerepében, mert is- mét módjában volt hangjának erejét bemu- tatni. Különösen tetszett az 1. fölvonásban énekelt magándala. Nem ajánlhatjuk azon- ban eléggé neki, hogy a kellő gyakorlat megszerzése végett igyekezzék minél gyak- rabban föllépni. — Közönség szép számmal volt jelen.

„A valóni nász“ teljesen megfelel an- nak a jelzőnek, amit a színpad ad neki, t. i. szenzációs. Hogy nálunk nem tudott kö- zönséget vonzani, az főleg annak tulajdoni- tandó, hogy publikumuuk jelentékeny része

egy képviselőt küldenek a megyegyűlésbe, következő választási mód szerint:

A vármegyének „központi választási- bizottsága“ minden 5 évben, az eszközölt összeírás alapján nyomtatásban kiadja az egész vármegye területén létező összes vá- lasztóknak hiteles névjegyzékét, kimutatván abban, hogy egy-egy országgyűlési választó- kerületbe: mely községek? — s minden egyes községhez névszerint: mely választók tartoznak?

Minden egyes választónak ezen név- jegyzéknek lenyomata a községi előjárósá- gok utján (vevény ellenében) ingyen kéz- besittetik 8 nappal a választások előtt egy- egy beragasztható választási úrlap kíséretében.

A községben lakó összes választók, a választás napján a községi előjáróság által egy nyilvános közgyűlésbe hivatnak össze: ott névszerint felhivatván és bejegyeztetvén, a ház asztalára leteszik beragasztott szava- zási úrlapjaikat, a melyekbe már otthon beleirták azon községbeli választó társaiknak neveit, kiket (a községet megillető számarány szerint) megyegyűlési képviselőikül kiküldetni kívánnak.

(Folyt. köv.)

Éppen ez idő szerint másfelé volt igénybe véve. A darab erősen romantikus ízű s legkiválóbb tulajdonsága az, hogy néhány jó szerep és több hatásos jelenet van benne. Egyébként az előadásról majd legközelebb fogunk megemlékezni.

Színházi heti műsor február 1-sőtől 9-ig bezárólag. Vasárnap február 1-én V. Margó Cécilia felléptével bérlet 16 szám. „Nebántás virág” operette 3 felvon.

Hétfőn 2-án bérletszűnetben Kissné Irma és Kiss János jutalomjátékául II-ik Rákóczy Ferencz fogsága eredeti történeti színmű 5 felvonásban

Nincsen a magyar családoknak olyan gazdag könyvtára, melyben annyi szellemi szórakozást találhatna a család minden tagja, mint a mennyit a „Képes Családi Lapok” nyilatkozott közleményei nyújtanak. Nincsen a családi életnek s a gondosan vezetett magyar vendégszerető háznak olyan kérdése, melylyel e lap melléklete a „Nő a házban” szakavatottan ne foglalkoznék. A „Képes Családi Lapok” előfizetési ára a „Nő a házban” című divat-melléklettel együtt egész évre 6 frt, félévre 3 frt, negyedévre 1 frt 50 kr. s a kiadóhivatal (Budapesten, nagy korona-utca 20. sz.) melyhez az előfizetések legczélszerűbben postautalványon intézendők, kívánatra bárkinek ingyen és bérmentve szolgál mutatványszámokkal.

Az Egyetemes Regénytár legújabb kötete. „Curly egy színész története” a címe az Egyetemes Regénytár legújabb kötetének, mely a vállalat VI. évfolyamának 5. kötetét képezi Irta Kolemán John, angoltól fordította Szigethyné Szalay Erzsike. A „Curly” rendkívül érdekesen s vonzóan megírva, egy színész élettörténetét tárgyalja, ki szépségével művészetével megnyerni egy előkellő gazdag fiatal nő szerelmét, de éppen feláldozó szerelme miatt veszt el. A kölcsönös feláldozó, hű s kitartó szerelmet meleg szívvel és megkapó közvetlenséggel rajzolja az író, azt az erkölcsi tanúságot állítva elénk hogy a legmélyebb és legigazabb szerelem mellett is beállhatnak félreértésből olyan akadályok, melyek az egymást szerető szívek lehetetlenítik az egyesülést. A kötetben még egy másik igen kedves humorisztikus elbeszélést találunk, a címe „Miért maradtam én agglegeenynek”, mely szintén Szalayné gondos fordítását dicséri. — A kötet ára csinos, piros egész váznnakötésében 50 kr.

A házasság regénye. Tolstoj Leonak e legújabb érdekes regényét, mely a „Kreutzer Sonata” című regény elveivel és irányával homlok egyenest ellenkezik, amennyiben a férjét és a feleséget a magavalódi önfeláldozó nemességében mutatja be a „Képes Családi Lapok” legközelebbi számában kezdi közölni. „A házasság regényét” Brankovics György a „Képes Családi Lapok” szerkesztője fordítja magyarra. Az érdekes regényre ezennel felhívjuk olvasóink figyelmét.

Közgazdaság, ipar, kereskedelem.

Ipartestületi közgyűlés 1891. jan 25.

A szabadkai ipartestület évi rendes közgyűlése f. 1891, évi január 25-én d. e. tartott meg a „Hungária” termében a tagok élénk érdeklődése mellett; Lendvay Antal elnöklete alatt, — dr. Reisner Lajos iparhatósági biztos jelenlétében.

A testület működéséről szóló elnöki

jelentés felolvastatván, helybenhagyólag tudomásul vétetett, valamint a múlt évi számadás és vagyon mérleg is, s a költségvetés az előirányzat elfogadásával állapított meg, — mely szerint a valószínű bevételek 3705 frt 54 krt., a kiadások pedig 1650 frtot tesznek ki s így remélhető fölösleg 2055 frt 54 kr. marad, melyből az időközben előfordulható rendkívüli kiadások is fedezendők lesznek. Elhatároztatott, hogy a testületi társalgó-kör részére egy tekeasztal fog vásároltatni, s hogy az e körüli szolgálattért a testületi szolga bizonyos százalékot kap, melyet az elüljáróság fog meghatározni.

A napirend letárgyalása után, az eddigi elnök, elüljáróság és számvevők a reájok ruházott tisztet a közgyűlés kezeibe visszatették s dr. Reisner Lajos iparhatósági biztos, mint választási elnök, a közgyűlést az új választás megejtésére hívta fel.

Alig, hogy Lendvay Antal a leköszönést benyújtotta, az összes jelenlevők felhangzó éljenzése mellett, újból kikiáltott elnöknek s ezt a választási elnök azzal konstatálja, — hogy Lendvay Antal ezuttal negyedizben választotta egyhangulag a szabadkai ipartestület elnökévé. Keller István ennek folytán indítványozza, hogy a volt s ezuttal újból megválasztott elnöknek eddigi érdemei elismerésül jegyzőkönyvi köszönet nyilváníttassék s az közlekedéssel elfogadtatott.

Az elnök megválasztása után dr. Reisner L. választási elnök kijelentette, hogy az elnök, előljáróság és számvevők választására nézve neki kétféle szavazó lapok lettek bemutatva, de minthogy a nevek felolvasása közben nem volt kivethető a választások óhajtása s mivel egy 21 aláírással ellátott kérvény a titkos szavazás elrendelését kívánja: ennél fogva a választási elnök a szavazást el is rendelte s bizalmi férfiakul az elnökség részéről Reiner Ferencz lakatos mester és Sztipits Péter rostás mester, a választók részéről pedig Nojcssek Kálmán szabó mester és Majland György kádár mester küldettek ki, a szavazás kezdetét vette.

Délután egy óra felé már nem jelentkezett több szavazó, elnök tehát a szavazást bezárta s a beadott szavazati lapokat a bizalmi férfiak s a jegyző közreműködésével összeszámította. Itt mindenk előtt megjegyeztetik, hogy az elnöki állásra mindenik párt szavazó-lapján Lendvay Antal eddigi elnök volt kijelölve! — Beadatott összesen 277 szavazat, ebből azon jelöltekre, kik közül elsőnek Pausits János neve olvasható, esett 173 olyan szavazó lap, a melyen semmiféle törlés nem fordul elő, a másik párt szavazó lapjaiból, melynek névsora Honkó Dániellel kezdődik, törlés nélküli beadott 44, egyetlen névnek törlésével 10, összesen 54 szavazat; és mivel már ebből is az előbb említett jelölteknek óriási többsége derült ki, a többi 50 szavazólap, melyeken egyik és másik pártból voltak törlések, tekinteten kívül hagyatott.

A megválasztottak névsora a következő:

Elnök: Lendvay Antal.

Elöljárósági tagok: Pausits János köteles. Tumbász Marián borbély. Gabrics Lázár husvágó. Bartek Károly rézműves. Jáksits Mihály asztalos. Szomolányi Benedek papucsos. Holcz Imre harisnyakötő. Futó György czipész. Majland György kádár. Hubert Bernát kovács. Turzai István

magyarszabó. Szaghmeiszter Gyula nőszabó. Bojniczki Lukács bocskoros. Paul György aranyműves. Polyákovits Antal papucsos. Rittai János kalapos. Keller István lakatos. Németh Mihály mészáros. András Kálmán szijgyártó. Vörös Ignác kőműves. Gállik János bádogos. Gilofszki Mátyás szobafestő. B. Nagy László uriszabó. Polyákovits József csizmadia. Bódics Lukács ács. Imrits József késes. Pavlákovits Miklós magyarszabó. Zeminna Lajos kéményseprő. Tyórity Milán magyarszűcs. Szendi Antal bognár.

Póttagok; Schmidt Flórián kefékötő. Szárits Lukács husvágó. Kalmár Mihály szabó. Gehl János kosárkötő. Osztragonátz Antal papucsos. Németh Lénárd szijgyártó. Vida István kaptafa készítő.

Számvevők: Bauer Ignác kárpi-tos. Kovács István csizmadia. Rukavina Ernő sütő.

Pénteki heti piacunkon nagy élénkség uralkodott, ni a beállott enyhébb és tiszta időnek tulajdonítható egyrészt, másrészt az árucikkék áremelkedésének. — A gabonaneműekből sok hozatott be és szilárd irányzat mellett a vételkedv tartós maradt. Az árak hivatalosan jegyzékeltettek: Tiszta buza: 7.30—7.50. Kétszeres: 6.50—6.70. Rozs: 6.40—6.60 Arpa: 6.10—6.30. Zab: 6.40—6.50. Tengeri: 5.70—5.90. Élő sertés szedett 38—40 faj: 40—42 kr. Hal és baromfi bőven. Szalma és egyéb tüzelő anyagok szintén bőséggel kerültek a piacra. Az iparosok gyöngye vásárt csináltak. A baromvásáron hasonlóan nagy élénkség uralkodott és kedvező forgalommal végződött.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara 1891. évi február hó 4-én (szerdán) d. u. 5 órakor a városi széképület bizottsági termében közös ülést tart a következő tárgysorozattal: I. A jegyzőkönyv hitelesítésére két tag kiküldése; II. Elnöki jelentések; III. Titkári jelentés az iroda tevékenységéről; IV. Interpellációk és indítványok; V. Az osztrák-magyar bank budapesti igazgatóságának megkeresése a szabadkai főlkhoz váltóbirálók ajánlásáért. (Az elnök által kiküldött bizottság javaslatával); VI. A kereskedelmi alkalmazottak orsz. nyugdíjintézetét szervező bizottság fölhívása támogatásért (A keresk. osztály javaslatával); VII. A győri kereskedelmi és iparkamara átirata, melyben fölveti a kérdést, hogy az új kamarákat arányos rész illeti-e a régi kamarák vagyonából. (A keresk. osztály javaslatával); VIII. A szegedi ipariskolai bizottság elnökségének átirata a tanonc kiállítás támogatásáért. (Az ipari osztály javaslatával); IX. A szegedi ipartestület, mint az „Alföldi Iparlap” kiadó tulajdonosának átiratára bizottsági javaslat; X. A Szegeden folyó évre tervezett faipari (butor) kiállítás bizottságának megkeresése; XI. A váltóbirálókat kijelölő bizottság öt tagjának titkos szavazás utján való megválasztása az 1891-ik év tartamára; XII. A cég bejegyzések ellenőrzésére hivatott bizottság öt tagjának megválasztása az 1891-ik év tartamára; XIII. A kiállítások ügyével foglalkozó bizottság öt tagjának megválasztása az 1891-ik év tartamára; XIV. A számvizsgáló bizottság három tagjának megválasztása egy év tartamára; XV. Az állami kedvezményekért való folyamodások megbi-rálására hivatott bizottság hat tagjának megválasztása az 1891-ik év tartamára; végül XVI. Az ösztöndíjakat és alapítványi segélyeket megítélő bizottság hat tagjának megválasztása az 1891-ik év tartamára.

Farsang.

Altiszti bál. A szabadkán állomásozó összes altiszti kar 1891. évi február hó 7-én a „Pest város“ szálloda dísztermében katonai zenekar közreműködése mellett zártkörű altiszti táncszíziót rendez. Kezdeté 8 órakor. Csakis a meghívójegy előmutatása mellett engedtetik meg a belépés a meghívottaknak.

Hangverseny. A gymnásiumi szegény tanulókat segélyező egyesület február 9-én este a „Pest-Szálló“ nagy termében Rónainé Balogh Etel urnő, Ruzsinszky Ilona k. a. és műkedvelők szives közreműködésével hangversenyt rendez, a melyet *családi jellegű táncmulatság* követ. A n. é. jótékony cél érdekében minél nagyobb számban való megjelenésre kéri a rendező bizottság. Külön meghívók nem fognak kiadni. Belépti díj: személyjegy 1 frt; családjegy 2 frt 50 kr; karzatjegy 1 frt 50 kr. intézeti növendékeknek 50 kr. Jegyek előre válthatók Farkas János, Székely Simon és Wilhelm Samu urak kereskedésében.

F. évi január 17-én megtartott nőegyleti bál belépti jegyeinél történt még felülfizetés, mi tévedésből kimaradt. Öméltósága Franke Lajosné urnőnek felülfizettek; Farkas Zsigmond 2 frt 50 kr. Egy rossz ember egy aranyat.

CSARNOK.

Piros Jozsi zenekarának egyik tagja, a czimbalmos is megeresztett egy levelet New-Yorkból Dr. Békeffy Gyula itteni ügyvédhez, s abban a következőleg kesereg:

Nev-york XII/28. 90.

Tekintetes ur!

Van szerencsém tisztelettel értesíteni, miszerint f. hó 7-én megérkeztem. Elutazásom előtt azt ígértem, hogy amidőn megérkezem azonnal irni fogok, olyant ígértem, amit ez ideig a legjobb akarattal sem tehettem meg. Brémáig folytonosan jöttünk 3 éjjel négy nap. Brémától Nev-yorkig 12 nap 12 éjjel. Délután 1 órakor szálltunk hajóra, már 5 órakor izlettől kaptunk vihart, és legnagyobb részünk tengeri betegséget kapott. Másnap az angol partig szép időnk volt, ott felvéve az utasokat — este beértünk az atlantiba, de talán jobb lett volna a pokolban mint ott, mert a hajó úgy járt velünk, mintha meg lett volna bolondulva, — nem voltam képes a lábamon állani — lefeküdtem. De az ágyból is majd kidobott és Nev-yorkig folytonos viharral jöttünk.

Décember 1-én olyan vihar jött, hogy a kapitány meg lett kötve a parancsnokló hidhoz s a földelzetre minden pillanatban át csapott a víz. A gépezet kétszer elpusztult tovább állottunk 12 óránál, míg a gépet kijavították. Szóval olyan utunk volt, hogy a hajó személyzete is régen látott olyant. Én pedig azt mondtam barátainak, hogyha újra Brémában lehetnék, egész Amerikáért nem jönnék Nev-yorkba.

Hígyje el nekem Tekintetességed, hogy mind olyan kuloi Boskó-féle gazember, aki ide jön, mert a tengeren annyit szenved, hogy azt pénzzel megfizetni nem lehet.

Nev-york igen szép város illetőleg, a házak olyanok, hogy nem is írom meg hány emeletesek, mert mert még azt hinné valaki, hogy nem mondok igazat. Az utcái piszkosak, — a forgalom rendkívül nagy, különösen az éleveníreken.

Voltunk már egy bálban, amit a miliomosok rendeztek a delmozsikóban, állítólag a legszegényebb hat millió dollárral rendelkezik. Erdélyi Náci után, nem a legkönnyebb helyzetünk lesz, azt roppant szereti mindenki. A Piros még ez ideig sokat nem játszott — czimbalom solónak mindennap legalább egynek kell lenni. Minden nap tanulunk 8-tól 12-ig, délután s este zene, ezért nem irhattam előbb. Kérem továbbá Tekintetességedet, írjon néhány sort és a levélben csomagoljon be néhány cigaretté papirt, mert itt jó nincs.

Ha Isten kaza segít, egy pár jó nótával visszazolgálom. Később ha ösmerősebb leszek a helyzettel bővebben fogok irni. Ó nagyságát kérem, méltóztasson türelemmel lenni, ha időm engedi mindjárt megküldöm a hangjegyeket. Kezeit csókolom Ó nagyságának és a Kissné Ó nagyságának is, meradok Tekintetességednek kiváló tisztelettel

Buday Ferencz

czimbalomtista eden muzsé Nev-york Amerika.

HIREK.

Az új kir. ügyész. A hivatalos lap szerdai száma közölte, hogy a király Deák Péter törvényszéki bírót nevezte ki a Salacz Béla távozására. A kinevezés Szabadka összes köreiből élénk rokonszenvet és örömet keltett, mely egyebekben abban is nyilvánult, hogy városunk jogász köre a kinevezés örömeire pénteken este társas vacsorát rendezett, melyen az ügyvédi és bírói karon kívül Deák Péternek több tisztelője is résztvett. A banketten az ügyvédi kar nevében Guln György kamarai elnök, a bírói kar megbízásából pedig Milassin Jakab járásbíró kiválólag ékes beszédben köszöntötte fel az ünnepeltet s különösen azt hangsúlyozta, hogy a jogászközönség Deák Péter rokonszenves egyéniségétől várja a bírói, ügyészi és ügyvédi kar közt kívánatos harmonia teljes helyreállítását. Deák Péter megköszönve a kitüntést, azt csak a jövőre való előlegül akarja elfogadni s poharát az egész jogászközönség összhangjára üríti. Majd Olvaszky Jenő közderültséget keltő humoros felköszöntőben éltette az új ügyészt. Buchwald Lázár a köztisztviselőben álló kamarai elnököt köszöntötte fel. A társaság kitűnő hangulatban késő éjjelig maradt együtt. A sok jó kívánsághoz mi csatoljuk a mienket is, mert megvagyunk győződve arról, hogy a kinevezés alig eshetett volna Deák Péternél méltóbb egyéniségre.

Varga Károly szegedi vadászterületén, a csász egy ritka nagyságu farkast lőtt — tegnap bent járt Szabadkán s szelében kínálta megvételre 20 frtéért, azonban nem akadt vevője. Tehát ezuttal csakugyan ordas s nem fületlen juhász kutya, mint a milyet multkor Béla nimródunk elejtett.

Laub Rezsike irodaigazgatónak a helybeli sajtó leleplezése után aligha nem inog a hatalma, vagy az ina, mert hallomásként maródit jelentett s Budapestre is járt. Alkalmasint elmúlt az étvágya. Egy kis audentia cura helyre hozhatná, ha el nem késett. (Beküldetett).

Vakmerő lopást követett el, Palotai János iskola szolga a gymnasium igazgató iroda szobájában. All kulccsal felnyitotta az íróasztalt és az ott levő készpénzt 74 frtot elemelte. A tettest, kinél 74 frt készpénzt egy db. arany órát lánczczal és 3 db. arany gyűrűt találtak. Elfogták és a királyi ügyészséghez átkisérték.

Sajtóhába. Hiába küzdünk ellene, nem érünk célra. A sajtóhibáktól szabadulni nem lehet, a nyomdászemélyzet a javítót, a nyomdászt okozza. Lapunk 12-ik számának a „Vármegye ujjaszűletése“ című tárcacikkben a 3-ik bekezdésnek helyesen így kell hangzania: „A régi alkotmányban“ nem felelős kormányval szemben: saját felelőségére adminisztráló vármegye; . . s az új alkotmányban; „felelős kormányval“ szemben nem adminisztráló, hanem ellenőrző vármegye és államosított egyöntetű országos közgazgatás!

Halálozás. Tumbász Máté becsületes, ügyekvő földes gazda, egy nagyobb terjedelmű család feje e hó 29-én 60 éves korában tüdővészben meghalt. Nyugodjék békével.

A veszedelmes nóta: Van nekünk egy gazdag kereskedőnk, aki beleszeretett a „kocsári asszony“ nótájába, s már külön tanfolyamokat is vett, hogy kedvenc dalt ő maga is előadhassa, de hiába! mert a sok görbe és szürke, de meg az Andrások itala is nagy konfuziót csinál, s ez már eddig is 20 liternyi fogadást fizetett örökifjú Merkurunkal. Saját külön statisztikusunk legalább is két hektóliterre értékeli a még megkötendő s elvesztendő fogadásokat! Örüljetelek kocsáriasszonyok, s szóljon továbbra is mercuri bájjangou a kocsári nóta!

Mindenféle. Jenő főherceg, aki királyunkat fogja képviselni a német császár legifjabb fiának keresztelődjén, a német császárnénak egy gyönyörű gyémánt ékszer vizs ajándékba. Az ékszer értéke 40000 frt.

— **Budapestben** Perlmutter Ignác 21 éves ügyvédsegéd a mentők palotája előtt jobb oldalába lőtt. Tettének okául amerikai párbajt említ. — **Moszkvában** a híres Puskin színház egészen leégett. — **Béhes Csabán** az ottani népbank pénztáruoka és főkönyvvezetője revolvert sütöttek el maguk ellen. A főkönyvvezető rögtön meghalt, a pénztáros él. Óriási sikkasztásokat vittek véghez, melyet 22 év óta üttek. — **Sebaj.** Ön leányom kezét kéri? Az én leányomnak azonban egy árva garasa sincs. Kérő: Sebaj, annál több van az apjának. — **Zentán** a népszámlálás befejeztetvéu, hivatalosan megállapított, hogy a szállásokat is beleértve 25651 lélek van, közülök 12836 férfi és 12815 nő. A lakházak száma 4514 — **Lebák Ferencz** zentai tanító fia Géza 3 éves theologus 20 éves korában tüdővészben elhunyt. — **A szegedi** kir. itélő táblához Lobmayer István ujvidéki törv. elnök neveztetett ki kir. főügyészsé.

A közönség köréből.*)

A mi prépost-plébánosunk és a kegyelet.

A „Szabadság“ legutóbbi számában az mondatik, hogy Mamuzsits Mátyás nem tartott gyászmisét az elhunyt hercegprimás lelkiüdvéért. Pedig tartott 40 krajezáros kiamisét s ott imájába foglalta az érseket is.

Nem tartott azonban semmiféle megemlékezést az elhunyt Rudolf trónörökös halála napján, január 30-án, pedig az ország nagyobb városaiban ekkor is voltak gyászisteniszteletek.

Ilyen a mi főplébánosunk kegyelete.

Egy olvasó.

*) E rovat alattiak díjmentesek Szerk.

Felelős szerkesztő és kiadótulajdonos
SZALAY LÁSZLÓ A. ügyvéd.

Ház eladás.

I. kör Wesselényi utca kövezett uton Sinkovits Mihály-féle ház és beltelek szabadkéből eladó.

Bővebb értesítést ad Nagy Mihály (Hungária szálloda.)